

Transition economy to a market economy necessitates impact assessment of micro and macroeconomic factors on the formation of the volume of foreign trade of Ukraine and forecasting its development.

Microeconomic factors characterize the economic activities of enterprises (cost, productivity, cost, structure of gross output or turnover, capital productivity, the degree of participation in foreign trade, etc.) and allow you to discover on this basis of economic efficiency (profitability).

Macroeconomic factors to the formation of foreign trade turnover include a scope of goods and services (industry, agriculture, construction and other activities for the production of goods) and scope of circulation of goods (retail trade turnover) and services.

Юрій Клапків

Тернопільський національний економічний університет

КОНСОЛІДАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО ТА СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ НА РИНКУ ПОЛЬЩІ

У перехідний період у банківській справі Польщі можливі переваги від співпраці банківської та страхової інституції оцінювались досить слабо. Основним аргументом були труднощі щодо нагляду за діяльністю таких фінансових груп. Проте вже в середині 90-их ХХ ст. було помічено, що страхові товариства від консолідації бізнесу мають можливість отримувати значні переваги, такі як:

- отримання від банківської установи інструментарію, що дозволяє проводити значні фінансові операції, в тому числі розміщення вільних грошових коштів;
- можливості отримання короткотермінових позичок на покриття раптових втрат, що дозволяє не розривати депозитних чи інших довготривалих інвестицій через раптові і короткотермінові потреби в вільних коштах;
- банки, що мають розбудовану структуру філіалів і відділень, є дешевим та ефективним дистрибутором страхових продуктів.

Початок реформи банківської системи Польщі було закладено ще в 1986 р. з метою відмови від фінансування банками збиткових підприємств та пристосування до ринкових принципів господарювання, а саме самостійності, самофінансування та збільшення повноважень керівництва щодо вибору стратегії розвитку. Першим суттєвим елементом було створення 9 комерційних банків, на базі 430 відділень Національного Банку Польщі. В подальшому приватизація та консолідація сприяли створенню основ конкурентного банківського сектору і ця конкурентність постійно посилювалась входженням на національний ринок закордонних банків, котрі або самі створювали новий банк, або активно брали участь у приватизації існуючих. Розвиток фінансового ринку в Польщі сприяв поступовому зростанню зацікавленості до можливостей дистрибуції страхових послуг через мережу банківських відділень. Даний інтерес носив швидше прикладний характер, зумовлений передбачливістю закордонної інституції та прагненням до запровадження довготермінової стратегії, що підтвердила свою ефективність. Прикладом такої стратегії є банк Рекао та його акціонер Allianz AG (2 % акцій), консолідація Kredyt Bank і Warty (спільний закордонний стратегічний акціонер – банк KBC NV з Бельгії), чи договір про банкострахування підписаний PZU і Bank Millennium, де спільним акціонером є фінансова група VCP-Eureko [1].

Отже, основною моделлю зрощення та функціонування банківського та страхового бізнесу у Польщі є консолідація фінансових інституцій, але не у формі безпосереднього об'єднання чи обміну частками акцій, а через третього учасника – спільного акціонера, це складніша та довготриваліша форма консолідації бізнесу, ніж наразі домінуюча в Україні - акредитація страхових компаній у банківських установах. Серед відомих банківсько-страхових груп, що розвивають свою діяльність на території Польщі є Група Ergo Hestii із ВРН ПВК; Група Generali і Commerzbanku (спільний інвестор Банк Розвитку Експорту); Група Nordei; Група Commercial Union Polska (член групи CGNU) у співпраці із трьома банками: Bank Zachodni WBK і ВРН ПВК – дистрибуція послуг із страхування життя у банківських відділеннях та з Citibank, де Група Commercial Union Polska страхує власників кредитних карт та індивідуальних позичальників, що користуються споживчими кредитами [2].

У кожній з цих груп є закордонний інвестор, але попри це вони ще часто використовують значні взаємні фінансові інвестиції між банками та їх страховиками – партнерами.

Грунтуючись на теоретичних дослідженнях та аналізі фінансового ринку польський науковець О. Ковалевскі розрізняє такі моделі функціонування та зрощення банківського і страхового бізнесу:

- 1) стратегія альянсу;
- 2) стратегія спільного підприємства;
- 3) стратегія створення власної інституції;
- 4) консолідована модель [3].

Автор зазначає, що дві останні моделі характерні для банків із високим ступенем капіталізації. Однак слід зважати, що польський банківський ринок і загалом фінансовий є дуже молодим у порівнянні з країнами Західної Європи. Лише в другій половині 90-их рр. ХХ ст. почав формуватись дійсно конкурентний банківський сектор.

На даному етапі розвитку фінансового ринку вигоду від дистрибуції своїх продуктів через банківські відділення, окрім страхових компаній мають інвестиційні фонди. Це може бути застереженням для страховиків, без відповідної цілеспрямованої діяльності вони можуть бути витіснені більш активними конкурентами. Тому важливим, на нашу думку, є спрощення страхових продуктів. Це обумовлено продажами не лише в банківській мережі. Польський ринок можна оцінити як дуже мінливий (що зумовлено етапом становлення) і перспективний (що створює можливість для розвитку подальшого процесу консолідації). Дослідження вказують на те, що зрощення банківського та страхового бізнесу надалі матиме місце та розвиватиметься в Польщі. Підтвердженням схожості прогнозів провідних фінансових установ Kredyt Bank, Warta і Warta Vita є оголошення конкурсу на польський відповідник терміну bancassurance, що є свідченням переконання фахівців, топ-менеджерів значних інституцій та їх акціонерів у актуальності та подальшому розвитку консолідації банківського та страхового бізнесу в країні.

Отже, консолідація банківського та страхового бізнесу – це суттєва зміна бізнес архітектури. Мова йде не лише про зміну його структури, але і про запровадження нових моделей співпраці між учасниками ринку та формування продуктів і каналів, що не мали аналогів.

Примітки:

1. Słojewska A., Bezpieczne lokaty dają coraz mniej zysku, Rzeczpospolita nr 127/2003 z 02.06.2003..
2. Lepczyński B. Bankowość detaliczna. Perspektywy. Rekomendacje, CeDeWu, Warszawa 2002, s. 112
3. Kowalewski O. Grupy bankowo-ubezpieczeniowe: strategie tworzenia, efektywność, Materiały i studia NBP nr 91/1999, s 11.

Yuriy Klaviv

Ternopil National Economic University

The article presents forming of the consolidated bank and insurance business at the market of Poland. The certainly got advantages are basic models of functioning and accretion of bank and insurance business.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА КРИЗА: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДОЛАННЯ

Матеріали
міжнародної наукової
студентсько-аспірантської конференції
14-15 травня 2010 р.
м. Львів